

Warszawa, dnia 11 maja 2021

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: DHZ.zch.058.8.2021

**Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na interpelację nr 22934 grupy Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z 23 kwietnia br. w sprawie działań podejmowanych przez państwo w związku z dalszym rozwojem chorób zwierycych w Polsce, uprzejmie informuję, co następuje.

Ad 1. Czy ministerstwo ocenia, że środki zabezpieczone w budżecie na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt są wystarczające?

W ustawie budżetowej na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190) na zadania realizowane w 2021 r. przez Inspekcję Weterynaryjną (IW) w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz na dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy, wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U. z 2021 r. poz. 306) określone zostały środki budżetowe w kwocie ogółem w wysokości 521.209 tys. zł, z tego w części 85 – Budżety wojewodów w rozdziale 01022 w kwocie 26.030 tys. zł oraz w części 83 – Rezerwy celowe poz. 12 w kwocie 432.344 tys. zł i poz. 8 w kwocie 62.835 tys. zł.

Finansowanie działań IW odbywa się ze środków rezerwy celowej. W celu pozyskania tych środków, niezbędne jest złożenie odpowiedniego zapotrzebowania. Zapotrzebowanie takie przekazywane jest w formie wniosku za pośrednictwem systemu Trezor przez kolejnych dysponentów: powiatowy lekarz weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii, wojewoda. Finalnie wniosek po akceptacji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przekazywany jest do procedowania do Ministerstwa Finansów. Następnie po zakończeniu procesu, zostają wydane decyzje Ministra Finansów przyznające środki na powyższy cel.

Kierunki niezbędnych wydatków - w oparciu o aktualną sytuację epizootyczną na terytorium RP są ustalane przez Głównego Lekarza Weterynarii w porozumieniu z wojewódzkimi lekarzami weterynarii.

Aktualnie wciąż trwają postępowania odnośnie do odszkodowań przyznawanych w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków. W związku z powyższym dopiero po zakończeniu ww. działań przez organy Inspekcji Weterynaryjnej i wydaniu stosownych decyzji administracyjnych będą znane wysokości kwot przeznaczonych na wypłatę dla rolników, a tym samym znana będzie wysokość środków, które pozostaną do dyspozycji IW.

Ad 2 Czy właściwe służby państwowe posiadają odpowiednie środki techniczne i finansowe do likwidacji skutków epidemii chorób zwierząt?

Za zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, odpowiada Inspekcja Weterynaryjna (IW). Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt odbywa się na podstawie m.in. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421) oraz rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy.

W przypadku potwierdzenia choroby zakaźnej zwierząt objętej obowiązkiem zwalczania w gospodarstwie działania IW polegają na: wyznaczeniu ogniska choroby w danym gospodarstwie oraz podjęciu decyzji o zabiciu, pod urzędowym nadzorem zwierząt w sposób wykluczający rozprzestrzenianie się choroby, a także nakazaniu: usunięcia zwłok zwierząt, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, paszy oraz przedmiotów i substancji, które mogły zostać skażone oraz odkażenia ściółki oraz nawozów naturalnych, które mogły zostać skażone.

Równocześnie w wokół ogniska wyznacza się obszar zapowietrzony i obszar zagrożony, na których stosowane są określone środki administracyjne wskazane w ww. ustawie oraz w rozporządzeniach wykonawczych.

Warto również podkreślić, że posiadacze zwierzęcia podejrzanego o chorobę zakaźną, ze względu na zapobieganie dalszemu szerzeniu się choroby, są obowiązani m.in. do :

- pozostawienia zwierząt w miejscu ich przebywania i niewprowadzania tam innych zwierząt;
- uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do pomieszczeń lub miejsc, w których znajdują się zwierzęta podejrzanego o zakażenie lub chorobę, lub zwłoki zwierzęce;
- wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania produktów, w szczególności mięsa, zwłok zwierzęcych, środków żywienia zwierząt, wody, ściółki, nawozów naturalnych w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu, w którym wystąpiła choroba;
- udostępnienia organom IW zwierząt i zwłok zwierzęcych do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy ich wykonywaniu;

- udzielania organom Inspekcji Weterynaryjnej oraz osobom działającym w imieniu tych organów wyjaśnień i podawania informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia choroby i źródeł zakażenia lub zapobiegania jej szerzeniu.

Dopełnienie powyższych, ustawowych obowiązków przez posiadacza zwierząt oraz realizowane przez organy Inspekcji Weterynaryjnej działania są ważnym elementem przeciwdziałania szerzeniu się choroby, ułatwiającym jej szybkie rozpoznanie i umiejscowienie oraz pozwalającym na zebranie istotnych danych epizootycznych oraz ograniczenie strat związanych z jej wystąpieniem.

Ponadto, powiatowy lekarz weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii i Główny Lekarz Weterynarii, każdy w zakresie swojej właściwości, przygotowują i aktualizują plany gotowości zwalczania poszczególnych chorób zakaźnych zwierząt. Powyższe plany gotowości są wdrażane z chwilą wystąpienia choroby.

Działania w zakresie sporządzania, aktualizacji i realizacji planów gotowości powiatowy lekarz weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii i Główny Lekarz Weterynarii wykonują odpowiednio przy pomocy powiatowego, wojewódzkiego i krajowego zespołu kryzysowego.

W skład zespołów kryzysowych wchodzi pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej oraz przedstawiciele organów administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego i podmiotów, których udział jest niezbędny w zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, podmioty prowadzące działalność w zakresie pozyskiwania, wytwarzania, przetwarzania lub obrotu niejadalnymi produktami pochodzenia zwierzęcego, ubocznymi produktami zwierzęcymi, produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego oraz podmioty dysponujące środkami materiałowymi i technicznymi, których udział jest niezbędny przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, są zobowiązane do współpracy z organami Inspekcji Weterynaryjnej przy opracowaniu i realizacji planów gotowości na podstawie art. 54 ust. 3 ww. ustawy.

Równocześnie zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. *o zarządzaniu kryzysowym* (Dz. U. z 2020 poz. 1856, z późn. zm.) organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na terenie województwa jest wojewoda, do zadań którego należy m.in. kierowanie monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie województwa (art. 14 ust. 2). Wojewoda posiada szereg instrumentów, którymi może oddziaływać na przebieg zdarzenia, na przykład może wydawać rozporządzenia wprowadzające określone nakazy i ograniczenia w sprawie likwidacji choroby zakaźnej zwierząt, jak również wnioskować do Ministra Obrony Narodowej o użycie pododdziałów lub oddziałów Sił Zbrojnych, jeśli w sytuacji kryzysowej użycie innych sił i środków jest niemożliwe lub może okazać się niewystarczające. Organem pomocniczym wojewody jest wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego, którego zadaniem jest przygotowywanie

propozycji działań w związku z występującymi lub potencjalnymi zagrożeniami mogącymi mieć wpływ na bezpieczeństwo na terenie województwa.

Podsumowując wykrywanie i zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt objętych obowiązkiem zwalczania jest szczegółowo uregulowane zarówno w prawie Unii Europejskiej, jak i przepisach krajowych oraz Krajowym Planie Gotowości. Wszelkie działania określone przepisami są podejmowane przez Inspekcję Weterynaryjną bez zbędnej zwłoki, pomimo stanu pandemii COVID-19 i idących za nią obostrzeń. Realizacja tych zadań opiera się na ścisłej współpracy z różnymi instytucjami i służbami, na różnych poziomach, w tym w ramach zespołów zarządzania kryzysowego funkcjonujących na różnych szczeblach.

Z kolei środki na realizację przez Inspekcję Weterynaryjną zadań związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt są rok rocznie określone w ustawie budżetowej uchwalanej na okres roku budżetowego.

Ad 3 i 4 Czy Panu Ministrowi są znane przypadki braku dostępności dwutlenku węgla, co uniemożliwiło uśpienie chorych ptaków w Powiecie Żuromińskim? Jakie środki zmierza przedsięwziąć Ministerstwo celem wyeliminowania powyższych sytuacji w przyszłości?

Odnosząc się kwestii braku wystarczającej ilości CO₂ do eutanazji drobiu w powiecie żuromińskim należy zauważyć, że skala tegorocznej epidemii w Polsce jest zdecydowanie większa niż w poprzednich sezonach. Szczególnie trudną sytuacją obserwuje się na terenie powiatów z wysoką koncentracją gospodarstw utrzymujących drób.

Równocześnie zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie zwalczania grypy ptaków (Dz. U. z 2007 r. Nr 239 poz. 1752) to hodowca decyzją powiatowego lekarza weterynarii otrzymuje nakaz niezwłocznego zabicia zwierząt, pod nadzorem organów Inspekcji Weterynaryjnej.

W związku z powyższym nakaz zapewnienia logistycznego zaplecza zwalczania choroby jaką jest wysoce zjadliwa grypa ptaków (HPAI) spoczywa w tym przypadku, co do zasady, na posiadaczach zwierząt, którym przysługuje ze środków budżetu państwa zwrot faktycznie poniesionych wydatków. W celu umożliwienia realizacji obowiązków nałożonych na hodowców drobiu oraz uwzględniając skalę tegorocznych ognisk HPAI, w powiatach mławskim i żuromińskim, podjęto stosowne działania, w wyniku których zapewnione zostały m.in. bieżące dostawy CO₂.

Działania w tym zakresie z pewnością będą kontynuowane oraz planuje się przyjąć rozwiązania zmierzające do minimalizacji ryzyka tego rodzaju niedoborów w przyszłości. Pełna ocena i wnioski odnośnie dalszych działań zostaną przyjęte po zakończeniu aktualnego „sezonu grypowego”.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szymon Giżyński
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/